

Planetu treba nova financijska arhitektura

17. rujna 2008.

UVOD

NEKOLIKO GLAVNIH POJMOVA O EKONOMIJI (fizičkoj)

Stvarna ekonomija, stvarno nacionalno gospodarstvo može se opisati kao agro-industrijsko poduzetništvo. Samo proizvodnja fizičkih (korisnih) proizvoda (industrija) i poljoprivreda stvaraju stvarno bogatstvo. Današnja mlada pokoljenja uglavnom nemaju iskustva sa stvarnom ekonomijom, bilo proizvodnjom bilo poljoprivredom. Zbog toga ne shvaćaju da se opće troškove poslovanja treba svrstati i podmiriti kao dodatak proizvodnji. Smanjiti proizvodnju u svrhu podmirivanja općih troškova vodi izravno u stečaj! Najprije se trebaju isplatiti plaće u proizvodnji i stavke u sprezi s proizvodnjom. Nakon toga pronalazite načina plaćati troškove infrastrukture. Kad razmotrite prilike danas oko sebe – poslodavcima je prva briga skresati plaće radnika, neplaćati im stanke za obroke i slično ... – sustav je postavljen upravo naglavačke, pa je velika većina lidera u poslovanju i politici ekonomski nekompetentna. [Naprimjer vlade, (kao i špekulantske investicione tvrtke) imaju nesrazmjerne plaće koje u 90% slučajeva i više spadaju pod opće troškove, a izravno ih podmiruju iz radničkih plaća, t.j. smanjenjem proizvodnje. Vlade prvo podmire sebe (opće troškove), pa što ostane proizvodnji.]

Gledajući povijest SAdA zakonska uredba Savezne pričuve dala je na svijet profesiju računovodstva. Preko zakona Savezne pričuve stvoreno je zaduženje, i izmišljen je porez na osobni dohodak da bi podmirivao taj dug, a stvaranje zaduženja bio je čin van Američkog ustava. Ekonomski gledano, bezumna koncepcija. Monetarni sustav umjesto ili usporedno s američkim kreditnim sustavom.

U gospodarstvu, što određuje fizičku produktivnost ljudi? Nije naprosto način kako rade na „mjestu proizvodnje“. Njihova učinkovitost ovisi o energiji (koju mogu koristiti), prijevozu, javnom zdravstvu. Sve ove stavke utječu na njihovu produktivnost po glavi u proizvodnji. Tu treba dodati gustoću protoka energije (električne, na pr.), veća raspoloživa gustoća protoka energije povećava produktivnost radne snage na mjestu proizvodnje. Svaki dio infrastrukture ima spregu s produktivnošću na mjestu proizvodnje. Infrastruktura je bezvrijedna bez proizvodne radne snage.

Dohodak je posljedica produktivnosti i kvalificiranosti radne snage, a infrastruktura se ograničava u omjeru produktivne radne snage. Prvi uvjet solventnosti je dovoljna osnovica proizvodne radne snage za održavanje infrastrukture. Suprotnost tome pokazuje urođenu nekompetentnost—nikad ne smijete skresati plaće namijenjene radu (i radnicima) na infrastrukturi – upravo suprotno. Jedini izvor pravog dohotka je radna snaga. Ako to skrešete da bi se pokrili opći troškovi, ludi ste. A sad nadolaze vremena kad si ne možemo priuštiti da budemo ludi.

Infrastruktura je omjer postotka (produktivnosti) radne snage. Svako drugačije viđenje je nekompetentno i stoga nemoralno.

Ovdje je transkript video zapisa Lyndon LaRouche-evih napomena 17. rujna o globalnoj financijskoj gospodarskoj krizi, „Planet treba novu financijsku arhitekturu. Video čitavog govora i dijaloga (na engleskom) može se vidjeti na stranicama www.larouchepac.com

(www.larouchepac.com/news/2008/09/17/lpactv-lyndon-larouche-holds-emergency-conference-larouche-y.html)

[Hrvatskoj će kad-tad zatrebati pravo znanje i umijeće na kojem, pod vodstvom Lyndona LaRouchea radi LaRouche-ev Pokret mladih. U tu svrhu ovaj i drugi prijevodi na hrvatskim stranicama Schillerovog Instituta.]

LAROUCHE-EVE NAPOMENE

Za 12 dana, 1. listopada, imat ćemo međunarodnu internetsku konferenciju, kao obično, no nismo baš sigurni da će se dogoditi, jer će se možda američko gospodarstvo potpuno

raspasti do tada. U stanovitom smislu, pravim se duhovit no ne sasvim, jer postoji takva mogućnost zbog načina kako se vlada ponašala

u zadnje vrijeme kad se radi o spašavanju [financijskih ustanova].

Sad smo u hiperinflacijskom procesu, kojeg su uglavnom proizvele mjere ove vlade. Jasno, kao što znate, ranije, 25. srpnja prošle godine upozoravao sam da će se to dogoditi do 1. kolovoza ove godine. Umjesto 1. kolovoza kriza je izbila 28. srpnja. Kojiput i ja pogriješim, zar ne?

No sustav je nakon tog vremena ušao u hiperinflacijsku fazu koja se ubrzava. Mjere koje sam tad predlagao bile su prije svega Prijedlog zaštite kućevlasnika i banaka [HBPA-'Homeowners and Bank Protection Act']. Da se on usvojio, a imao je mnogo pristaša, u gradovima i okruzima i [saveznim] državama SADa, no nikad nije došao na glasovanje zbog problema Pelosi u Kongresu, i sličnih slučajeva koji su to spriječili. Umjesto toga usvojili su u međuvremenu nekoliko glupih zakonodavnih prijedloga koji su nepromišljeni.

Sad smo usred otežanog meteža i nereda. Niz nedavnih mjera spašavanja, koje se nikad nisu smjele dogoditi—te [financijske] tvorevine trebale su potpasti pod stečajnu reorganizaciju normalnim putem. Mnoga imovina na popisu u tome navedena kao propala, bila je sumnjive vrijednosti. Dio toga možda je bio kriminal, i trebalo se to istražiti zbog potencijalnih kriminalnih radnji protiv upletenih osoba. Imamo mnogo stečajeva u zadnje vrijeme, kod kojih postoji sumnja upletenosti kriminalnosti u ovim vrstama špekulacija koje su se nedavno odvijale.

No bitna je stvar spasiti Sjedinjene Države. Tu spada, kao što sam lani rekao, prije svega Prijedlog zaštite kućevlasnika i banaka. Ne smijemo zatvoriti nijednu banku od bitne važnosti, bitnih glede ustanove kredita unutar sustava ovlaštenih banaka, bilo saveznih bilo državnih. Čak i ako su one nelikvidne, njihova vrata moraju ostati otvorena, jer tu se radi o imovini, o zajednici a to sve mora nastaviti funkcionirati.

Predlagao sam isto tako da imamo minimalnu osnovnu kamatnu stopu od 4%—ni to nije učinjeno. Sad radimo sa stopom od 2%. Neki idioti pokušavaju je sniziti na 1½ %, što je hiperinflacijska besmislica.

Mi smo također predlagali, posebno ja sam predlagao da pristupimo Rusiji, Kini i Indiji kao izglednim ortacima Sjedinjenih Država i započnemo inicijativu za novi monetarno financijski sustav po uzoru na prethodni slučaj Franklin Rooseveltovog Bretton Woodskog sustava. To bi značilo da bismo, umjesto oslonca na sadašnji financijski sustav, koji je beznadno nelikvidan, ponovno stvorili kreditni sustav, koji je jedino moguć prema Ustavu

SADa, jer mi nismo monetarno gospodarstvo, već kreditni sustav. To jest, ova zemlja ne može tiskati novac, osim uz ovlaštenje Kongresa i Izvršne grane, i odobrenje Kongresa. Mi smo kreditni sustav. Nismo monetarni. Došli smo blizu monetarnog s ovim sustavom Savezne pričuve. No u bitnome, naša ustavna nadležnost leži u kreditnom sustavu. Nijedna druga zemlja na svijetu nema takav sustav, kakav mi imamo prema našem Ustavu. Sasvim smo različiti od Europe, od parlamentarnih sustava i tako dalje.

Mi, dakle, predstavljamo za Rusiju, za Kinu i Indiju, koje su izravno, ili posredno, glavni trgovački ortak SADa. Predstavljamo nešto što je jedinstveno za svijet, u reorganiziranju nove monetarno financijske arhitekture za cijeli planet. Mi, zajedno, ako se ove četiri sile slože, a druge bi im se zemlje pridružile, možemo stvoriti, gotovo u jednom dahu, novi međunarodni kreditni sustav i početi obnovu svijeta koji je sada u rasulu.

O tome ćemo, dakle, govoriti 1. listopada, za približno 12 dana. Je li jasno?

DIJALOG

PITANJE: Govorili ste o Četiri sile i primjenu toga odmah sada. S budućim predsjedničkim kandidatima ne izgleda vjerojatno da će ijedan od njih biti voljan usvojiti takvu vrstu prijedloga, no SAD ima više ustanova od samog Predsjedništva. Kako, kako vidite nas ...?

LAROUCHE: Nešto takvog dogodi se samo pod jednim određenim uvjetom. Oni su smrtno uplašeni. I ono što se sad događa prestraviti će nacije, i prestraviti ljude SADa. Počet će vikati za rješenjem, znajući da sadašnje institucije i sadašnje političko gospodarske mjere neće funkcionirati. Iskreno govoreći, te dvije kandidature su obadvije neuspjeh. Kako sad izgleda mala je vjerojatnost da će Obama pobijediti na izborima. Izgubio je takoreći svoja sredstva povjereničkog društva [koje je nelikvidno!] u koja se pouzdavao. Ima problema i s McCainom. ... Nijedan od njih nije se, dosad, obratio ili nagovijestao da će se obratiti na bilo koji realni problem koji postoji i o kojima ovisi daljnje postojanje Sjedinjenih Država.

Stoga, ako dođe do ičega to ne će biti zbog Predsjedničkog kandidata, ni od jednog od ovih kandidata. Doći će jer je država prestravljena, jer su ljudi u Europi i drugdje preplašeni i vide da nema nade za njih osim ako se ne provede

reforma. U takvim okolnostima, kojigod šmokljan bude izabran u Sjedinjenim Državama, morat će slijediti takve vrste političkih mjera ako ih se usvoji. To je stvarnost a sad prilazimo polako blizu područja stvarnosti.

PITANJE: Spomenuli ste na samom početku da ćemo u biti unutar sljedećih 12 dana, da vi vidite potpunu propast čitavog gospodarskog sustava. Pa, što to znači? Jer to znači da imamo samo veoma kratak rok u kojem moramo organizirati pristaše i druge. Kako se moramo sad ponašati prema stanovništvu?

LAROUCHE: Pa problem je spašavanje i jamstva, spašavanje AIGa, uz prijašnja spašavanja koja su, mislim, u mnogim slučajevima ustvari protuustavna a vjerojatno i podliježu krivičnom progonu. Svakako postoji razloga za istragu potencijalne kriminalnosti po našem ustavnom zakonu.

Osim tih razmatranja, ta spašavanja su bezumna. Urođeno su hiperinflacijska. Ono što bi trebalo učiniti je staviti te tvorevine pod stečajnu reorganizaciju, likvidirati ih a ne spašavati ih. I tako sad smo stigli do te točke, gdje se cijeli sustav može raspasti pod takvim mjerama, koje su nas dovele do te točke. Ovo s AIGom bila je jedna dužnička eksplozija previše. Ne mislim da će sustav moći još mnogo dulje to izdržati. Još jedan ili dva takva slučaja i čitav će sustav eksplodirati. Mogli bismo stoga naići na okolnosti gdje više ne će biti glasovanja zbog potpunog raspada financijskog sustava, okolnosti u kojima ne ćete biti u stanju provesti glasovanje. Morat ćete ga odgoditi zbog kiše, kao teniski meč.

Nalazimo se u takvim okolnostima.

Sad se događaju stvari u pozadini, jer nisu svi ljudi na vlasti glupi. Imamo aktualno ljude na nekim položajima koji su dosta inteligentni. Možda su kolebljivi, no inteligentni su. Sposobni su raspoznati ovo što sam upravo opisao. Vide činjenice u skladu s tim. Ljudi u Kongresu, u drugim institucijama. Pa u tom slučaju ako istupe i kažu tako, svi skupa, doći će do promjena. Jer svi su spremni prihvatiti činjenicu da je Predsjednik idiot, i gotovo svi u njegovoj vladi isto idioti, i da je sve što dva vodeća predsjednička kandidata govore potpuno nekompetentno i glupo.

U takvim okolnostima ljudi kojima prijete opasnost od takvih prilika, bit će skloni naglo postati veoma razumni i veoma zahtjevni glede svega ovog. Mora se to dogoditi sada, ne sljedećeg siječnja—sad. Da bi se SAD spasile to se ne smije dogoditi u siječnju. Mora biti sada.

Nalazimo se na rubu, 1.listopada. Praktički smo na rubu glede SADa. Ili ćemo biti u prilici nešto

učiniti kroz to vrijeme, ili nisam siguran da možemo reći da ćemo imati Sjedinjene Države. Jednostavno će nestati, same od sebe. Okolnosti su toliko loše.

PITANJE: Može li se ovakva vrsta stečajne reorganizacije dogoditi uz baš ovo sadašnje vodstvo Demokratske stranke i Republikanske stranke?

LAROUCHE: Ako su dovoljno prestravljeni, da. Mislim da će se uskoro dovoljno preplašiti. Mislim da ćemo kroz sljedećih desetak dana vjerojatno vidjeti neke udare takve vrste strave, vrišteće strave: „Spasite nas! Spasite naše stražnjice! Spasite naše stražnjice!“ Amerikanci više ne govore, „Spasite naše duše“, kažu „Spasite naše stražnjice“!

PITANJE: Okolnosti da mi nismo monetarno gospodarstvo, mi smo kreditni sustav, u kojima smo upravo sad, gdje mnogi raspoznaju da više nema nade za sustav i počinje ih obuzimati ludilo, postoji li i shvaćanje kod onih značajnih ljudi da moraju spasiti dolarski sustav, da više nema obmanjivanja da se može skrenuti prema drugim valutama kao primarnim?

LAROUCHE: Stvar je u tome što ja znam glede Rusije, glede Kine i glede Indije i drugih zemalja od naše vlastite države da ne postoji kompetencija izgraditi vrstu sustava neophodnog ovim prilikama. Stoga, nije pitanje pokušati ostvariti suglasje oko različitih protivnih mišljenja. Ovo je vrijeme kad netko—a to sam ja—zna što treba poduzeti, i možda ima nekih ljudi tamo dovoljno inteligentnih da prepoznaju da sam u pravu i oni bi onda djelovali na osnovu mojih uputa. Koliko ja mogu reći ako se ne prihvati što ja predlažem nema nade za sustav. Stoga, ili će prihvatiti moje prijedloge ili će doživjeti neuspjeh. Pa možda ne će biti Sjedinjenih Država kad se dim raščisti.

PITANJE: Još jedno pitanje. Želio bih znati da li možete pojasniti, ili opisati kako bi taj kreditni sustav mogao raditi u sklopu s Rusijom, Kinom i Indijom. Kako bi Novi Bretton Woods funkcionirao?

LAROUCHE: Mi bismo u biti rekli, hajmo to učiniti. To je broj jedan. A zatim biste raspravljali što to znači. I rekli bismo, uzet ćemo određenu polaznu točku za [određivanje] nedavnih relativnih vrijednosti nacionalnih valuta USA, Rusije i Kine i Indije. Rekli bismo, „Određimo sustav čvrstog valutnog tečaja na osnovu pregovora o onom što smatramo

poštenom (fer) procjenom." U tom postupku uvest ćemo i zemlje kao Japan, Koreju; Giulio Tremonti bi, mislim, u Italiji bio sretan pridružiti se raspravi, jer on već priča u tom smjeru. Isto tako i neki u Francuskoj bi bili sretni pridružiti se u tom smjeru. Imat ćemo dosta država koje će se složiti s tim postupkom pa bismo mogli reći da bi približno ta razina procjene—ne ćemo pokušati pronaći najbolju procjenu—izići ćemo s prihvatljivom procjenom, i proći kroz taj postupak s najmanje prepirki.

Reći ćemo zatim, radit ćemo na osnovu Ustava SADa i to je ključno, jer mi (SAD) nismo monetarni sustav. Mi ćemo, najbitnije, **poništi vladavinu monetarnih sustava** kao što je Britanski sustav. Ne ćemo više imati novac kojim će upravljati sustav središnjih banaka, van moći vlade. Sav novac potpast će *pod kontrolu vlade*, i djelovat ćemo na osnovu kreditnog sustava. Uspostavit ćemo zatim sustav davanja kredita. Čitav ćemo naime sustav staviti pod stečajnu reorganizaciju, uzet sve stare vrijednosti i reći, „one su urođeno nelikvidne, svijet će raditi pod stečajnim pravilima“, zanimljivo zar ne? Zatim ćemo otvoriti kredite za poslovanje za koje se krediti trebaju davati. Bit će to uglavnom dugoročna ulaganja u infrastrukturu, projekte velikih razmjera—kao što je projekt željeznica za SAD, vratit ćemo se željezničkom sustavu. Energetske sustave, sredit ćemo naše rijeke pa će one opet biti u funkciji kao što nisu bile nikad prije, jer nikad nije bilo radova sjeverno od St. Louisa. Radit ćemo na takvim projektima. A ti će projekti biti pogonska snaga za uporabu tehnologije, za razvijanje novih industrija. Tu govorimo o rokovima od 25 do 50 godina otplate za te kredite. Pokrenut ćemo dovoljno projekata te vrste i iskoristili proizvodnu moć radne snage, koja inače leži neiskorištena, smanjit ćemo broj službenika. Možda ćemo zabraniti bijele košulje iz higijenskih razloga?! Radit ćemo takve stvari i vratiti ljude u tvornice, u inženjerske poslove, u osnovnu gospodarsku infrastrukturu, u poljoprivredu—ponovo u proizvodnju bogatstva, fizičkog bogatstva! Podići standard života.

Shvatite da je u SADu nakon fiskalne godine 67.-68. došlo do neto pada gospodarstva SADa i to dosljedno sve do sada. Postojalo je povećanje takozvane dolarske vrijednosti, no to je povećanje bilo čisto inflacijsko. Nije bilo povećanja **fizičke** vrijednosti proizvoda u SADu nakon 1967.-1968. A to je bila godina u kojoj je počelo propadanje infrastrukture. Ona je pak nužna za proizvodnju, ne samo infrastruktura koju ljudi (raz)gledaju.

Morat ćemo ustanoviti takav sustav. Na primjer, stvorit ćemo čitav euroazijski sustav u vidu željeznice i magnetske levitacije. Otvorit ćemo razvoj sirovina. Stvorit međunarodni

sustav željeznica, gdje ćete moći putovati vlakom ili maglevom [željeznicom na osnovi magnetske levitacije], diljem čitave Euroazije pa kroz Afriku i kroz obje Amerike. Otvorit ćemo Beringov tjesnac. Imat ćemo veze prugom, moći ćete ići iz Francuske na Aljasku pa preko obiju Amerika do Ognjene zemlje. Moći ćete ići iz Europe u Afriku, vlakom preko čitave Afrike, glavnih puteva Afrike. Imat ćemo elektrane, naročito nuklearke koje ćemo razviti diljem svijeta. Promijenit ćemo izgled planeta! Bit će to zadatak kroz sljedećih 50 godina—ustvari bit će 100 godina, no prvih 50 godina bit će prva rata.

Na osnovu stvaranja kreditnog sustava, sustava na osnovu duga kojeg ćemo kompetentno podmirivati bit ćemo u stanju to odraditi. Povećat ćemo, prvo, infrastrukturu. Koristit ćemo razvoj infrastrukturnih projekata u stvaranju novih industrija, u proširenju poljoprivrede, u razvoju sirovina. Zatim ćemo iz toga imati sekundarni sloj industrija. Obnovit ćemo naš školski sustav, jer će ljudi imati tada što novog naučiti. Pod sadašnjim sustavom vi odlazite na sveučilište ne da naučite već da vam isperu mozgove. A to ispiranje nije zdravo, mnogo prljavštine ima u tome.

To bismo, dakle, morali učiniti. To nam je usmjerenje. Koristiti ideju kredita, koja je urođena Američkom Saveznom Ustavu, djelu genija u Ustavu SADa—koristiti tu metodu stvaranja kredita, izraditi ogromni dug, ali uračunljiv dug, u svrhu promjene svijeta putem produktivnosti, pokrenuti ljude da proizvode ono za što su kvalificirani, u vidu infrastrukture i industrije, pa uporabiti to u svrhu razvoja ljudi, razvoja novih vještina, otvaranja novih industrija, nove vrste industrija, temeljni znanstveni napredak. Promijeniti sliku planeta, planeta država nacija, no država nacija u suradnji, povezanih međusobno isprepletenim energetske sustavima, isprepletenim sustavima masovnog prijevoza. Tako trebamo krenuti! I složiti se da to poduzmemo, i imati petlje to i sprovesti.

PITANJE: Jedina oporba tome nije jednostavno što ljudi nisu nikad ranije čuli za ove mjere, no postoje ustvari svjesni činitelji koji pokušavaju zaustaviti takvu vrstu stečajne reorganizacije i razvoja. Ljudi kao Georg Šoroš, Felix Rohatyn, ugledni članovi radeći iza kulisa u ovoj zemlji i vani. Pa onda, kad se ovo raspadne, iz sata u sat, kako možemo osigurati da je ova obveza i opredijeljenost za kreditni sustav, i razvoj, i promjenu slike planeta jasna ljudima kojima treba biti jasna, i da se ove činitelje uspava, jednom zauvijek?

LAROUCHE: Ima nekoliko stvari koje idu u prilog. Prije svega bacite pogled unatrag na 1927.-28., prije sloma 1929. Pratite promjene raspoloženja stanovništva SADA, između 1928.-29. i 1931.-33. Imali ste promjenu kod stanovništva koje je u većoj mjeri živjelo u zemlji fantazija prije toga. Fantaziji je došao kraj. Danas, fantaziji je došao kraj! Danas, propašću svih tih divovskih tvrtki, tih super-tvrtki, vidjet ćete tisuće i desetke tisuća ljudi na izlazu iz svake od tih mjesta koja zatvaraju vrata! Ulice će biti pune službenika, koji više ne će biti u mogućnosti oprati svoje bijele košulje.

To će razbiti iluzije sustava. Pa će ljudi htjeti neku vrstu posla, i sigurnosti. Zahtijevat će to. I ne će se zadovoljiti ni sa čim manjim. Vidjelo se to početkom 1930.-ih također. Funkcionirat će na isti način. Ljudi su oboreni na tlo, koprcajući se u prašini. Izgubljenih iluzija. Tad je pravo vrijeme reći: „Ajde, dižite se iz prašine! Ustanite! Evo nešto što možete raditi. Prestani biti idiot i preživjet ćeš“. Tako to treba raditi. Ali morate stajati iza svoje riječi! Jer ljudi mogu namirisati laži u ovakvim prilikama. Ne možete im obećati ako niste u stanju to učiniti! Ne možete ljude privoljeti da nešto čine ako oni ne misle da stojite iza toga. Postoji mali problem vodstva u određenim krugovima na toj osnovi. Obama ne će nikad nikoga uvjeriti o tome! Niti ti može McCain. Sasvim sam siguran da ni dama s Aljaske može ikog uvjeriti u išta.

PITANJE: U kreditnom sustavu o kojem govorite i/ili s povezivanjem pruga širom svijeta koje želite, a zatim napredujući prema višim poboljšanjima tehnologija koje znamo da postoje, i znamo da možemo tamo postići nove prodore u budućnosti. Očigledno je, dakle, da je to stvarno optimistička slika, za koju ljudi moraju shvatiti **da je moguća**. I vidio sam vas da raspravljate o tome sa stajališta da ćemo doseći razinu onog što se postiglo Kennedyjevim svemirskim programom. Htio bih stoga pitati, kakvu viziju imate iznad onog što se postiglo svemirskim programom, prema kojoj mislite da bi svijet mogao stremiti?

LAROUCHE: Imamo skupinu ljudi, dole u Podrumu—možda ste čuli o tome. Oni u biti uče fizikalnu znanost kako se nije učila već dugo vremena. Ono što dobivate na sveučilištu, na primjer na Harvardu gdje smo obradili neke kliničke slučajeve o njemu, i kliničke slučajeve s drugih sveučilišta. U svakom odjelu: drami, književnosti, fizikalnoj znanosti, sve je smeće, sve je lažno. A razlog kako mogu (nekažnjeno) proći s tim je taj, što su SAD i druge nacije kao Europa žrtve 68aša. Oni **mrze** znanost., Imaju činovnički mentalitet koji **mrzi** rad! Mrze industriju, mrze poljoprivredu, mrze ljude koji nose plave kute čak i kad su samo tako obojene.

Pa imate tako školovanje, koje se zasniva na lažima. Zasniva se na kultu. Bebi-bumer kultu. A posljedica je ljudi koji su bili 68aši, ljudi koji su širili marihuanu također i gonoreju među mladim damama diljem nacije, od pokoljenja 68. i 69. I taj kult je nastao odatle, od tih ljudi! Stvorili su teroristički kult! I ti su ljudi postali važne ličnosti u političkom procesu. Dok se donekle poštenim i časnim ljudima, i sposobnim, nije pružala prilika da dođu na utjecajne položaje. Dobivali su trećerazredne ili niže poslove. I tako je politički proces postao zagađen najiskvarenijim tipovima pokoljenja 68aša i oni su sad glavešine. Mnoge od njih, koji su zbilja bili pokvarenjaci onda, sad ih se smatra vođama Kongresa i drugih ustanova. Prema tome sveučilišta su pokazala učinak toga. Sveučilišta danas više nisu uopće ozbiljna, ona su središta **kulta**. Posljedica toga i posljedica protu-znanstvenih poticaja i poriva, protiv kojih se borimo iz Podruma je ta da više nemamo kompetentnosti koje smo nekad imali. Jer baš ustanove koje su se smatrale **davateljima** kompetencije, sad su hrpa laži. Kao što je to slučaj s Harvardom, slučajem astronomije na Harvardu. Laž! To su naše okolnosti.

Kao rezultat takve politike i rezultat školovanja u skladu s tim mi više nismo na prethodnici znanstvenog napretka. Iz dva razloga, spleta činjenice da su [utjecajni ljudi, 68aši] **protiv** znanstvenog napretka, što se sad pokazuje kao nekompetentnost i nedostatak vizije. Razne vrste tehnologija koje bi se mogle razviti, koje su na granici da budu razvijene, a naša briga je naći načina na koji bi kompetentna znanost prožela stanovništvo. U Podrumu smo napravili primjer toga i sad ga širim. I nadamo se da će to što radimo zaraziti veći broj ljudi i privući ih, te će naći načina ili pohađati neka sveučilišta, ili ići tamo i naći ljude voljne surađivati u promicanju toga, ili naći druge ustanove. A mi ćemo razviti znanstvenu prethodnicu, koja će ponovno biti kompetentna.

Pa, pokušavajući raditi na tom usmjerenju „znam uraditi“, koje smo nekad imali, možemo to lako oživjeti i zatim ćemo graditi na tome da dođemo do novih granica znanstvenih sposobnosti.

Morate, pak, dobiti pokoljenje koje će početi razmišljati o svojim unucima. Morate dobiti pokoljenje mladih zrelih ljudi koji razmišljaju o pokoljenju svojih unuka, dok su još uvijek mladi, i vide budućnost u onom što njihov život znači i onda njegov odraz u pokoljenju njihovih unuka. To smo izgubili. Ljudi više nemaju djecu, imaju ljubimce. Pa mogu reći: „Ovaj ljubimac mi se više ne sviđa“.

PITANJE: Znamo da je za vrijeme prve Depresije još uvijek postojala stanovita vrsta proizvođačke industrije i još je bilo radnika, dok smo to danas u velikoj mjeri izgubili. A kao dio problema školovanja u SADu izabrali smo vođe koji su nekompetentni. Moje je pitanje, onda, postoje li slojevi kompetentnosti u ustanovama tako da bismo mogli izvesti navedene vrste projekata? Jer kako stvari sada stoje ne vidim da bi Kongres bio vjerodostojan po tom pitanju.

LAROUCHE: Velik dio [sposobnosti] leži sada u vojnim institucijama. Imamo i određeni medicinski znanstveni potencijal, koji je prikriven, zbog sadašnje politike glede medicine. No postoje kompetencije. No količina je mala, postoji samo jezgra sposobnosti.

Zato kažem morate početi s projektima velikih razmjera, inženjerskim projektima. Uzmete svoje glavne inženjerske projekte i koristite ih kao pokretač. Kad pokretač krene, počnete ga širiti.

Treba gledati na povijest Rooseveltovog doba od 1923. dalje. Pa gledati na taj proces, na ono što je Hopkins uradio. Naprimjer pod Hopkinsom ćete naći upravo kako je to funkcioniralo. Bit će opet isto tako. Nema trenutačnih rješenja, znači imamo promjenu od stanja gdje stvari idu sve niže na promjenu prema gore. A stvari koje idu na više znače, morat ćete ići gore korak po korak, po korak. Uradite odmah one stvari koje se mogu odmah napraviti imajući u vidu da treba preći na sljedeću stvar, i to misliti dva pokoljenja unaprijed [razdoblje koje se mjeri pokoljenjem je oko 25 godina koliko je potrebno odgojiti dijete da postane radni član čiji rad pridonosi društvu]. Potrebni su, dakle, ljudi koji znaju misliti dva pokoljenja unaprijed.

Nadam se da će ono što radimo u Podrumu biti presedan upravo za to. Jer vidim što naši ljudi rade u Podrumu. Oni su **daleko** ispred onog što dolazi iz sveučilišta glede znanstvenih sposobnosti. Imamo stoga mali monopol na to, na ideju kako to izvesti. I to ćemo iskoristiti.

PITANJE: U istom tonu, imamo taj znanstveni pokretač u Podrumu, no ne želimo da mladi, mlado pokoljenje učini istu pogrešku kao pokoljenje bebi-bumera. Stoga, glede pridobivanja mladih za nove članove i načina kako provoditi postupak pridobivanja na sveučilištima, gdje se mladi nalaze, što mislite kako bismo morali to činiti? Jer bilo je mnogo pitanja glede toga, glede tog postupka pri sveučilištima?

LAROUCHE: Mislim da je **Dvorište Harvarda** korak u tom smjeru. **Dvorište Harvarda** danas predstavlja, ustvari prviput u

iskustvu sveučilišnog školovanja, stvarnu osnovu utemeljenja moderne europske znanosti.

Sklop moderne europske znanosti razvio je određeni broj ljudi, uključujući naprimjer Filippa Brunelleschija. No on je važan samo u manjoj mjeri. Općenitije bio je to Kuza. Kuza je središnja ličnost stvaranja moderne znanosti. Tu postoji slijed, koji je Michael Kirsch razradio – tu je rad Brunelleschija u manjoj mjeri, pa ono što je uradio Leonardo da Vinci, pa Kuza, jasno, kao utemeljitelj čitave koncepcije, te sam preporučio da se taj slijed pažljivo proučava. [Michael je to uradio kao dio projekta o Gaussovom radu, pa pogledajte to. Plan je tamo, bit plana je tamo.

Taj je, dakle, pristup akademskim krugovima dovoljan da nam osigura nove kadrove koji stvarno razumiju znanost. Ima tu i nekih stvari koje ja postavljam sa znanstvenog stajališta, koje vrlo malo ljudi razumije. No u našem radu imamo sad neke koji **razumiju** to sada, da znanost nisu matematičke formule. Matematička formula u najbolju ruku je sjena znanstvene zamisli. Nijedna matematička formula vam ne može predstaviti znanstvenu koncepciju, pojam zakonitosti. Nikako! Imate samo ljude koji su **krivo** obrazovani ne zato što su žene [rečeno u duhu šale], već -- Krivo su ih naučili da misle da je znanost matematika, matematičke formule. Nije! Nijedna znanstvena koncepcija ne može se izraziti kao matematička formula. Matematička formula je otisak stope kud je znanost koračala. A vi morate uhvatiti ono što je hodalo, a ne otisak stope.

Pa se onda ljudi vani ponašaju na način koji se može opisati njihovim riječima: „O znanosti, o otisci stopala! O znanosti, mi vas obožavamo"! A što je to, to je otisak stope? Tu se, dakle javlja problem Aktualno iskustvo čina otkrića zakonitosti kao koncepcije, to je znanost. To je ista koncepcija koja se javlja u Klasičnoj umjetnosti. Potpuno isto. Klasična umjetnost—u fizikalnoj znanosti gledate na čovjeka koji promatra prirodu, a u Klasičnoj umjetnosti gledate na čovjeka koji promatra drugog čovjeka. No načelo je isto, razlika je samo ta. No znanost, kako je danas predaju, samo je zbirka otisaka stopala.

U svakom slučaju ključna stvar koju moramo poduzeti u ovom postupku je baš to. Moramo ostvariti stečevinu Kuze, stečevinu istinskog genija, istinskog znanstvenog genija. I izgraditi kadar ljudi koji dijele **ovu** odliku genija, u suprotnosti s takozvanim „naučenim“ odlikama. Nauči uraditi ovo, nauči raditi ono, kao kad trenirate psa na razne vještine i kažete evo, on je znanstvenik.

PITANJE: Što kvalificira nekoga, ili što čini nekoga kvalificiranim da može biti vođa? Da bude stvarni vođa u društvu, naročito danas?

LAROUCHE: Prije svega morate biti ekscentričan. Ako niste ekscentrik ne ćete biti vođa. Možete misliti da ste vođa, ali niste, vi ste krivi vođa. To nije feministička koncepcija. A problem je – radi se o iskustvu pronicljivosti, uvida u otkriće. Naprimjer, svatko tko vjeruje da postoje tragične ličnosti u Klasičnoj drami, nije kvalificiran za znanost, ili za Klasičnu dramu. Jer tragedija u društvu je tragedija stanovništva, ne pojedinca. Pa ako pažljivo proučavate sve Klasične grčke tragedije, ili Shakespeareove tragedije, ili Schillerove, tamo nema nikakve ideje tragične osobe. To je **romantičarska** zamisao – „Da je prava osoba bila na tom mjestu, sve bi bilo kako treba“. Besmislica! Često je prava osoba bila tamo! No društvo im nije dalo da rade kako treba. To je lekcija tragedije, ljudi su ti, koji su glupi. Kultura je ta koja je glupa! Kultura je ta koja je pokvarena!

A rad u vezi stvaralaštva mijenja kulturu – pojedinac koji zna, koji je sposoban promijeniti kulturu, pa promijeniti ponašanje vodstva društva, putem mijenjanja kulture. A to smo izgubili. Izgubili smo ideju stvaralaštva! Ljudi pričaju o stvaralaštvu, kreativnosti a ne znaju što je to, nisu nikad išta takvog učinili. No odlučili su određene stvari „zvati stvaralaštvom“.

Naprimjer, ako proučavate knjigu *New York Times*-a o editorskom stilu pisanja, niste u stanju misliti. Zašto? Zato, jer ako se držite tih pravila, koja su sada odvratna – „Oh! Napravio je gramatičku grješku. Prekršio je knjigu *New York Times*-a o stilu, napravio je gramatičku grješku“. Vi ste istrenirani vjerovati da je to loše, i ispraviti ćete nekoga tko čini nešto kompetentno, jer im se potkrala gramatička grješka po normama *New York Times*-a. *New York Times* u biti izbacuje ideju stvaralaštva. Ako se povodite takvom vrstom stila „nije vam dopušteno“ koristiti ironiju na način koji odgovara stvaralaštvu. Svo stvaralaštvo obuhvaća koncepcije koje leže van formalne logike. A upravo te koncepcije su znanstvena načela. One predstavljaju stvaralaštvo. One nose čovjeka naprijed.

PITANJE: U sličnom tonu, u jednom od vaših zadnjih radova govorili ste o stvaranju koncepcije ekonomije kao cjeline, i to izgleda kao najapstraktnija od apstraktnih koncepcija, i odmah nakon toga raspravljate kako imate radnika koji vidi svoj čin kao doprinos poboljšanju cjelokupnog čovječanstva. Nadam se da biste mogli to pojasniti?

LAROUCHE: Razmotrimo pitanje univerzalne gravitacije kako ju je Kepler otkrio, a pogotovo glede pitanja **Harmonija**. Pa koja je definicija načela? Definicija načela/zakovitosti je nešto što je tako veliko da ga se ne može vidjeti, jer obuhvaća sve i prema tome nije objekt. Ono što raspoznate kao određeni objekt je nešto što se ističe pred pozadinom. Ne vidite što obuhvaća pozadinu.

No, umom možete 'vidjeti' pozadinu kao predmet. No ne možete je vidjeti čulima. Uzmimo, dakle, Keplerovo otkriće gravitacije. O čemu se tu radi? Radi se o dva čula kod Keplerovog otkrića univerzalne gravitacije. Jedno je vid, vidna slika svemira. Svemir smatramo vidnim pred metom. No onda imate potpuno različitu koncepciju, koja uređuje zakonitost gravitacije, harmonički odnos—a to je sluh, ne vid! Pa ni vid ni sluh ne će pokazati ustrojstvo planetarnog sustava. Harmonici određuju odnos proturječnosti dvaju sustava—**to** vam omogućava shvatiti gravitaciju. S Einsteinovog stajališta, naročito u zadnjim godinama svog života, kad je naglašavao da je moderna znanost utemeljena na radu Keplera, ničem drugom, i da je Kepler definirao svemir koji nije pravocrtan, nije kartezijanski svemir, već svemir koji je **samoomeđen** univerzalnim fizičkim zakonitostima, a tipičan primjer je Keplerov razvoj koncepcije gravitacije, opisan u njegovom djelu **Harmonije svijeta**, gdje ni vid ni sluh ne određuju svemir kao prostor. No **proturječnost** između vida i sluha, u tim pojavama određuje prostor.

To je ista stvar koju nalazimo u Kuzinom radu, na osnovu kojeg je Kepler nadošao na takvo tumačenje. Prema tome, umom, ne vidom, ne zapažanjem čulima, shvaćamo stvarnost. Ostavivši zapažanje osjetilima u pozadini da bismo shvatili što nam to zapažanje čulima kaže, to nam onda daje **sjenu** stvarnosti, sjenu koja pada na osjetila. To nije stvarnost koju iskusite, to je samo sjena stvarnosti. Funkcija stvaralačke moći ljudskog uma je proizvesti na toj osnovi dokaze postojanja stvarnosti iz proturječnosti sjena.

Kad uzimate izvjesnost osjetila kao znanje, neznalica ste. Kad uzimate izvjesnost osjetila kao nešto pogrješno i kažete, pa vi hoćete da otkrijem stvarnost na osnovu nečeg što je pogrješno? Morate naći proturječnost među osjetilima ili osjetilnim iskustavima. Isto to radimo s instrumentima. Kako išta znamo o mikroskopskom, ili subatomske području, ili nuklearnom području. Koja osjetila imamo da išta znamo o tim područjima? Možemo li naći instrument? Pa, on je samo instrument ... baš kao naša osjetila. Nikad nismo **vidjeli** ili doživjeli nuklearnu česticu, jednostavno to ne možemo! Pa što onda radimo? Razvijemo

instrumente, razvijemo proturječne instrumente i otkrijemo ponašanje koje odgovara tim paradoksima, ili naizgled paradoksima, kad koristimo različitu instrumentaciju. Iz toga izvedemo zaključak što je stvarnost.

Zatim, kad jednom dođemo do otkrića, poduzmemo testiranja. Kažemo, otkrili smo zakonitost, koja leži u proturječnosti dvaju ili više osjetila, ili umjetnih osjetila kao što su instrumenti. Podvrgnemo to ispitivanju – možemo li kontrolirati proces pomoću onog što mislimo da smo otkrili?

I to je onda eksperimentalni dokaz-

Stvarnost nikad ne vidite. Nikad je ne čujete. Čujete nešto što je sjena otiska prolaska stvarnosti. Morate sad izvesti dokaz iz sjene stvarnosti, morate pružiti dokaz – što je stvarnost?

Kad živite u društvu, posebice u ovom društvu danas, koje je kartezijansko društvo, koje počiva na izvjesnosti osjetila, ljudi vjeruju da im osjetila daju stanovito znanje o nečemu! Oni **ne znaju** ništa pomoću svojih osjetila, ništa o načelu. Živite u društvu koje počiva na koncepciji čovjeka prema anglo-holandskom liberalnom sustavu. Sarpijevoj koncepciji, zvanj empirizam. Ako ste empiričar, idiot ste. A većina ljudi zvani „znanstvenici“ su empiričari, oni su idioti. I oni otkrivaju zakonitosti, gotovo slučajno, unatoč samih sebe. Zato jer ih spopadne čin pronicljivosti pa stvarno dođu do otkrića. Oni znaju da su otkrili nešto, znaju da su dokazali da su nešto otkrili, no ne razumiju kako je to funkcioniralo. Znaju samo da **jest** funkcioniralo, i zbog toga postaju „specijalisti“. Nisu sposobni misliti univerzalno, no mogu misliti o ovome ili onome. I pokušavam navesti ljude da to shvate. I da prožive iskustvo saznanja toga. To je znanost. A ono što se predaje kao znanost, **nije** znanost. Ono što se predaje kao znanost je posebna vrsta štovanja objekata, fetišizam.

PITANJE: Lyn, u izjavi pred nekoliko tjedana, mislim da se zvala „Demokrati Pelozijeve pokleknu“, spomenuli ste činjenicu da u sadašnjim okolnostima Demokratsku će stranku pomesti iz Doma zastupnika, jer će odvratnost stanovništva zbog činjenice da uopće ne spominju krizu ni njena rješenja, a ustvari su ih izabrali baš da rade na tome. No isto tako ste se osvrnuli na osnovicu stanovništva koja bi mogla predstavljati potencijalno sposobno vodstvo unutar Demokratske stranke. Moje pitanje je, koja je uloga LPACa u rješavanju te političke krize koju imamo u vladi?

LAROUCHE To je stalni problem koji nas prati, PAC [Odbor za političko djelovanje] među

mladima. Zbog toga sam ustvari vršio pritisak da se obustavi takozvano „vrijeme za učenje, za čitanje“. To je vrsta masturbacije kojom ustvari stavljate izazov samom sebi. A kad imate stvarnu skupinu koja zajedno uči, kao vrstu onog što imamo u Podrumu, onda imate ljude koji postavljaju izazove jedni drugima, pa oni ne masturbiraju. Kod njih dolazi do vrlo zanimljivih prepirki i rasprava u Podrumu u procesu kad ljudi rade na proučavanju građe. Oni ne ubijaju jedan drugog od bijesa, već ustvari dolaze do otkrića—takav je proces. Vidite koliko je vremena uzelo u razradi koncepcija Keplera, prije svega u razradi **Harmonija**. Prvput je nešto tako učinjeno. Nikad prije nije se to napravilo! I naši mladi ljudi učinili su to počevši od ništa u određenom smislu. To je primjer.

Uporabili smo to kao osnovu u prolasku kroz drugu etapu, a to je bio Gauss. Znate li koliko dugo je to uzelo? Možete si zamisliti rasprave koje su se vodile, stvari koje su morali obuhvatiti, pitanja koja su se morala postaviti prolazeći kroz tu građu? Sad prelaze na Riemanna. To su ozbiljne stvari. Razmislite o tome i sad govorimo o—samo glede ta tri projekta, govorimo oko 6 do 7 godina za naše mlade ljude. A koliko traje sveučilišni diplomski program u znanosti? 4 godine. Koliko traje postdiplomski studij, magisterij? 7 ili 8 godina. Koliko traje doktorski studij?

Imamo prema tome ljude koji prolaze kroz studiranje istovrijedno doktorskom studiju. Radimo to u sklopu međusobnih utjecaja sudionika skupine što se više ne događa na sveučilištima danas. Nekad je bilo tako do stanovite mjere, no samo unutar specijaliziranih granica.

Stvaramo tako novi standard, novu koncepciju školovanja. No problem koji imamo, uvijek, sastoji se u sprječavanju odsklizavanja unatrag, u besmislicu „mog vremena za čitanje“. Kojiput to bude „moje vrijeme spavanja“—ili bilo što drugo između spavanja i ničega. To je proces, proces razvoja. On zahtjeva nekog starkelju poput mene koji će stupiti u proces i učiniti određeni mali broj zahvata, jer ako se previše umiješam, to je loše, jer onda nadomještam njihov napor. Poučavam ih, odnosno provociram ih. Bolje je provocirati ljude nego im predavati. Onda oni dožive iskustvo saznanja, onda ne uzimaju nešto što im je netko rekao. Kad malo isprovociram stvari, onda to funkcionira. Kad ljudi prođu kroz takvo iskustvo, morate nametnuti takvo iskustvo, nametnuti osjećaj discipline, zaustaviti stvari kad krenu krivo. Inače, nemojte previše upravljati. Bacite ih u vodu, kako se kaže, i recite: „Ajde, plivajte

sad". Pa ako vidite da se utapaju, spasite ih—inače recite im neka plivaju dalje.

PITANJE: Ovo mi je pitanje baš palo na pamet, kad ste iznijeli ideju da mi, kao pokret mladih preko ovih projekata u Podrumu, učimo istovrijedno doktorskom studiju.

LAROUCHE: Jest.

PITANJE: Pomislio sam, ima nečeg dostojnog poštovanja glede ustanova, i ideje studiranja u smislu gdje mi pokušavamo definirati novu normu školovanja, novu doktorsku titulu. A sve ovo o čitanju što smo radili, kao „dan za čitanje“ što Pokret mladih radi, to je natruha liberalnog. „Čitat ću i raditi po svome“, i sve je maglovito, umjesto da taj postupak 'institucionalizira' društveni proces kao u školskom razredu.

LAROUCHE: Bez sastojka sukoba između stvarnosti i pretpostavljene stvarnosti, sukoba između dviju pretpostavljenih stvarnosti nema razvoja. Sve se zasniva na dijalogu, ideje dijaloga kao polemike, spora, stanovite vrste polemike. Prema tome sudjelovanje u sukobljenim tumačenjima stvarnosti istjera na površinu pitanje „što je stvarnost“? A „vrijeme za čitanje“ kojiput znači u biti intelektualnu zamjenu za masturbaciju. Umorili ste se masturbirajući pa ste sad našli novi način to raditi ... čitajući sam. Tako mi se to čini. Stoga, radi se o društvenom procesu! Zato jer je bit znanja društvena. Kako prenosite ideje, kako razvijate ideje? Razvijate ideje procesom njihova komuniciranja. Prema tome sukob suočavanja s idejama je bitan u razvijanju ideja. Zato dijalozi, u Platonskim dijalozima su toliko vrijedni i pravi primjer. Isto kao i [Mojsije] Mendelssohn, isto pitanje dijaloga. Dijalog nameće suočavanje sa stvarnošću – okrutan, grub svijet je tamo vani! Borite se protiv zaglupljenosti, borite se sa svakojakim idiotizmima. Jeste li u stanju uhvatiti se u koštac s društvom, s njegovim slaboumnostima? Imate li osjećaj svoje osobnosti, osjećaja sebe, možete li se nositi s time kad ste okruženi glupim, ludim ljudima? I ne izgubiti svoju vlastitu osobnost, kako to postići? Postignete to u društvenom procesu, u razvijanju u društvenom procesu, gdje razvijete moć pronicljivosti i samokritične pronicljivosti, što je bitno. Kod „vremena za čitanje“ nema samokritične pronicljivosti. Tu nastaje neuspjeh, to demoralizira ljude.

Potrebno vam je nešto protiv čega ćete se boriti, nešto protiv čega ćete se opirati, inače ne ćete znati kako se oduprijeti.

PITANJE: Hej, Lyn. U stanovitom smislu čini se proturječno jer stvarno znanje se dobiva preko ljudskog uma pojedinca, no tu se govori o funkciji uzajamnog utjecaja ljudskih umova u društvu, pa ---

LAROUCHE: Uzmite malo dijete, bebu – ono pogleda gore na svoje roditelje koji mu govore što mora raditi. Beba kaže, „Tko su ovi bezveznjaci“? Tu sve počinje – pitanje autoriteta.

PITANJE: U redu, no kako ste vi – rekli ste da pokušavate sa skupom u Podrumu, provocirate ih. Kako ste to radili u 1960.-im kad ste predavali na sveučilištu ekonomiju, što ste onda radili? Kako je funkcioniralo razredno okruženje?

LAROUCHE: Oh, bio sam strog! Vrijedao sam u veselom tonu svakoga. Zato jer su imali mnogo glupih ideja, pa što da radim onda? Kazati im da su to dobre ideje? Bile su savršeno glupa stvar! Oni koji shvatili da sam u pravu, rekli su, „U redu, bar ste pošten, zar ne, govorite nam da smo puni izmeta—to je dobro. Ponašate se pošteno prema nama za promjenu“! Znali su, naime da su muljatori. Znaju da je cijela stvar muljaža! Pa je cijela stvar, kao i cijela stvar sa seksom, također muljaža. Podsjetite se, u to vrijeme, u 1970.-im, uletio sam u seksualnu džunglu. To je bila odlika bebi-bumera, oni su seksualni luđaci! Znate, s njima okolo ni kvake nisu bile sigurne! S time ste se morali nositi. Znate, mogli ste namirišati—govorite o ovom predmetu, ili onom predmetu i znate da tu ima par ljudi koji doživljavaju seksualnu fantaziju, među slušateljstvom. To su radili, na to su reagirali. Jasno je, da ste to namirisali! Pa je problem bio vratiti se u stvarni svijet, što je to stvarnost. Zbog toga sam morao biti veoma šokantan. Moja metoda u razredu bila je veoma šokantna. Bio sam grub, no smijao sam se svemu. Oni su se također smijali—što će drugo raditi, režati? Izgledali bi kao budale kad bi režali, pa su se morali smijati.

PITANJE: To je način pridobiti ljude, zar ne? Šokirati stanovništvo.

LAROUCHE: Točno, točno to! Ja sam, znate, takav. Vjerojatno ste zapazili, ja tako radim. Konačno, sretan sam kad tako radim.